

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар бораи концессияҳо

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2011, №12, мод. 847;)

Қонуни мазкур муносибатҳои вобаста ба концессияро танзим намуда, салоҳияти мақомоти давлатӣ, шарт ва тартиби ба концессия додани объектҳо, ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои концессиядор, иҷро ва мӯҳлати шартномаи концессия, инчунин кафолати дастгирии фаъолияти концессионери муайян менамояд.

Боби 1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **концессия (иҷозат, гузашт)** - (минбаъд - концессия) дар асоси шартномаи концессия бо пешниҳоди ҳуқуқи истифодабарии самараноки муваққатӣ ба концессиядор супоридани объектҳои моликияти давлатӣ, аз ҷумла: замин, сарватҳои зеризаминӣ, об, фазои ҳаво, олами набототу ҳайвонот, дигар моликияти давлатӣ ва боигарии табиӣ, ки қонунгузори манъ накардааст, инчунин ҳуқуқи бунёди (сохтмони) иншооти нав аз ҳисоби концессиядор бо шарт дар оянда баргардонидани онҳо ба давлат;

- **шартномаи концессионӣ** - шартномае, ки байни конседент ва концессиядор баста шуда, дар он ҳуқуқ, ӯҳдадорӣ ва масъулияти тарафҳо, инчунин шартҳои амалишавии концессия муайян карда мешаванд;

- **конседент** - Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз номи он Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ баромад намуда, метавонанд фаъолиятшонро тавассути мақомоти дахлдори давлатӣ амалӣ намоянд;

- **концессиядор** - шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ба истиснои ташкилоту муассисаҳои давлатӣ, ки ҳуқуқи концессияро тибқи шартномаи концессионӣ соҳиб шудаанд;

- **объектҳои концессионӣ** - объектҳои моликияти давлатӣ ва иншоотҳое, ки дар натиҷаи иҷрои шартҳои шартномаи концессия пайдо мешаванд;

- **мақомоти концессионӣ** - мақомоти давлатии аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ё мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ваколатдоршуда, ки ба онҳо бо тартиби муайянгардида ҳуқуқи ҳалли масъалаҳои концессия дода шудааст.

Моддаи 2. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи концессияҳо

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи концессияҳо ба Конститусияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон иборат мебошад.

Моддаи 3. Принципиҳои фаъолияти концессионӣ

Фаъолияти концессионӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти манфиатҳои миллӣ дар асоси принциpleri зерин сурат мегирад:

- қонуният;

- фоидаи тарафҳо;

- дар асоси озмун интихоб кардани концессиядор;

- даҳлат накардан ба фаъолияти хоҷагидорӣ концессиядор, ки дар доираи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад;

- риояи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи истифодабарӣ ва ҳифзи табиат, қабри замин, об, ҳавзаи дарёҳо ва кӯлҳо, беҳатарии экологӣ ва санитарияи гигиенӣ, суғурта, таъминоти иҷтимоӣ ва ҳифзи меҳнат;

- фаъолияти озод ва шаффофи конседент ва концессиядор ҳангоми татбиқи шартномаи концессионӣ;

- таъмини истеҳсоли маҳсулоти аз ҷиҳати экологӣ беҳатар, ки ба стандартҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ аст, агар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

Моддаи 4. Муносибатҳои моликияти давлатӣ фаъолияти концессионӣ

1. Ба концессия супоридани объекти моликияти давлатӣ маънои ба концессиядор додани ҳуқуқи ихтиёрдории объект ва ё ҳуқуқи бемӯҳлати иҷро намудани вазифаҳои муайяни давлатиро надорад.

2. Ҳамакнун ҳоли, ки концессиядор дар натиҷаи фаъолияти концессионӣ мегирад, дар ҳаҷми муайянкардаи шартномаи концессия (дар шакли моликияти ё маблағ) моликияти ӯ мебошад.

3. Ҷумҳурии Тоҷикистон барои харидорӣ намудани маҳсулоти истеҳсолнамудаи концессиядор ҳуқуқи бартариатнок дорад.

Боби 2. Идоракунии муносибатҳои соҳаи концессионӣ ва салоҳияти мақомоти давлатӣ

Моддаи 5. Идоракунии давлатӣ дар соҳаи муносибатҳои концессионӣ

Идоракунии давлатӣ дар соҳаи муносибатҳои концессионӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти концессионӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи муносибатҳои концессионӣ мансуб аст:

- муайян намудани мақомоти концессионӣ;
- таҳияи барномаҳо оид ба самтҳои афзалиятноки фаъолияти концессионӣ;
- муқаррар намудани тартиби экспертизаи давлатии лоиҳа ва барномаҳои концессионӣ;
- муқаррар намудани тартиби бақайдгирии шартномаҳои концессионӣ ва ташкили назорати иҷроии онҳо;
- муайян намудани номгуӣ объектҳои, ки ба концессия дода намешаванд ва ё ба концессия додани онҳо маҳдуд карда шудааст;
- бастанӣ шартномаҳои концессионӣ тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ҳалли дигар масъалаҳои соҳаи муносибатҳои концессионӣ дар доираи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 7. Ваколати мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ

Ваколати мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи муносибатҳои концессионӣ аз инҳо иборат аст:

- тавсиф намудани объектҳои концессионӣ, ки ба сармоягузoron пешниҳод мегарданд;
- ташкил ва гузаронидани озмун аз рӯи объектҳои, ки дар ихтиёри онҳо қарор доранд;
- бастанӣ шартномаҳои концессионӣ аз рӯи объектҳои концессионӣ, ки дар ихтиёри онҳо мебошанд;
- ҳалли дигар масъалаҳо мутобики қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Моддаи 8. Ваколати мақомоти концессионӣ

Ваколати мақомоти концессионӣ дар соҳаи муносибатҳои концессионӣ аз инҳо иборат аст:

- ташкил ва гузаронидани озмунҳои концессионӣ;
- назорат ва риояи шартҳои шартномаҳои концессионӣ;
- таҳияи пешниҳодҳои концессионӣ;
- тартиб додани номгуӣ объектҳои концессионӣ;
- пешбурди Феҳристи ягонаи давлатии шартномаҳои концессионӣ;
- иҷрои дигар ваколатҳои, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Боби 3. Тартиб ва шартҳои ба концессия додани объектҳо

Моддаи 9. Таҳияи пешниҳодҳои концессионӣ

Пешниҳодҳои концессионӣ бо назардошти аҳамият ва зарурати иқтисодии объектҳои концессионӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти концессионӣ таҳия карда мешаванд. Дар пешниҳодҳо нави фаъолият муайян карда мешавад ва он феҳристи молу мулки тахвилшавандаро дар бар мегирад.

Моддаи 10. Тартиби ба концессия додани объектҳо

1. Объектҳо дар асоси озмун ба концессия дода мешаванд. Дар мавридҳои истисноӣ бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон объектҳо дар асоси гуфтушуниди мустақими байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сармоягузoronи эътимоднок ба концессия дода мешаванд.

2. Объектҳо бе озмун танҳо дар мавриди таъмини амнияти давлатӣ, манфиатҳои мудофиавии кишвар ва ё агар барои иштирок дар озмун дархости ягона ворид шуда бошад, ба консессия дода мешаванд.

3. Тартиб ва шартҳои гузаронидани озмун дар хусуси ба консессия пешниҳод намудани объектро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

Моддаи 11. Ба имзо расонидани шартномаи консессионӣ

1. Шартномаи консессионӣ байни конседент ва консессиядор дар шакли хаттӣ ба имзо расонида мешавад.

2. Шартномаи консессионӣ масъалаҳои зайлро дар бар мегирад:

- мавзӯи шартнома;
 - объектҳои консессионӣ, аз ҷумла ҳудуди қитъаҳои замин ва сарватҳои зеризаминӣ, фазои обу ҳаво;
 - мӯҳлати эътибори шартномаи консессия ва оғози корҳо;
 - ҳуқуқи ӯҳдадорӣҳои тарафҳо;
 - ҳаҷм ва тартиби пардохтҳои консессионӣ;
 - пардохти андозҳои муқарраршуда ва дигар пардохтҳо тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - ҳаҷми сармоягузориҳои ҳарсола ва мӯҳлати ҷудо намудани маблағҳо, инчунин ҳаҷми маҳсулот мувофиқи бизнес - нақша;
 - талабот оид ба ҳифзи муҳити зист, бехатарии фаъолият ва ҳифзи қаъри замин;
 - ҳуқуқи тарафҳо барои дастрас намудани маълумот доир ба фаъолияти консессионӣ;
 - шартҳои ҷалби кормандони кироя, таълим, суғурта ва ҳифзи иҷтимоии онҳо тибқи талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
 - тартиб, шароит ва мӯҳлати баргардонидани объекти фаъолияти консессионӣ;
 - оқибатҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва ташкилӣ дар сурати рух додани ҳолатҳои фавқулодда ва рафънопазир;
 - тартиби баррасии баҳсу мунозира ва масъулияти тарафҳо барои вайрон кардани шартҳои шартнома;
 - кафолатҳои молиявӣ, суроғаҳои ҳуқуқӣ ва реквизиитҳои бонкии тарафҳо;
 - шартҳои тағйир додан ва бекор намудани шартномаи консессионӣ.
3. Ба шартномаи консессионӣ дигар шартҳоро, ки хилофи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон нестанд, дохил кардан мумкин аст.

Моддаи 12. Пардохти консессиядор

Консессиядор маблағҳои зеринро пардохт менамояд:

- пардохтҳои консессионӣ;
- маблағи бақайдгирии давлатии шартномаи консессионӣ;
- андозҳо ва дигар пардохтҳое, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст.

Моддаи 13. Мӯҳлати эътибори шартномаи консессионӣ

1. Шартномаи консессионӣ вобаста ба хусусиятҳои техникийи иқтисодии объекти консессионӣ ба мӯҳлати то 49 сол имзо карда мешавад. Мӯҳлати мазкур нисбати қонҳои қанданиҳои ғоиданок, ки ҳароҷоти зиёдро талаб намуда, давраи ҷуброни онҳо тӯлонӣ аст, татбиқ намегардад. Нисбат ба объектҳои алоҳида мумкин аст дар шартнома мӯҳлати дигар нишон дода мешавад, вале ин мӯҳлат наметавонад аз 99 сол зиёд бошад.

2. Баъди гузаштани мӯҳлати шартномаи консессионӣ консессиядоре, ки шартҳои шартномаро софдилон аҷро кардааст, барои тамдиди шартнома ҳуқуқи бартариятнокро соҳиб мегардад.

Моддаи 14. Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба шартномаи консессионӣ ва қатъ кардани он

1. Ба шартномаи консессионӣ тибқи тартиби муқарраркардаи шартнома ва ё бо мувофиқаи тарафҳо тағйиру иловаҳо ворид карда мешаванд.

2. Шартномаи консессионӣ метавонад бо ризоияти тарафайн ё бо қарори суд дар ҳолати аз ҷониби яке аз тарафҳо риоя накардани шартҳои он қатъ карда шавад.

3. Амали шартномаи консессионӣ аз лаҳзаи аз Феҳристи ягонаи давлатии шартномаҳои консессионӣ хориҷ кардани он қатъ карда мешавад.

Моддаи 15. Гузашт кардани ҳуқуку ӯҳдадориҳо аз рӯи шартномаи консессионӣ

1. Дар мавриди азнавташкилдихии яке аз тарафҳои шартномаи консессионӣ ҳуқуку ӯҳдадориҳои он ба ворисони қонунӣ мегузаранд, агар дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё шартномаи консессионӣ тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

2. Қисман ё пурра гузашт кардани ҳуқуку ӯҳдадориҳои консессиядор ба шахсони сеюм, инчунин супоридани объекти консессионӣ танҳо бо иҷозати Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 16. Суғурта

Консессиядор дар ҷаъолияти худ талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи суғуртаро риоя менамояд.

Боби 4. Ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои консессиядор

Моддаи 17. Ҳуқуқҳои консессиядор

1. Консессиядор ҳуқуқ дорад:

- тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо истифода аз талаботи шартномаи консессионӣ дар қаламрави мавриди истифодааш биноҳо иншоот, роҳҳои фаръӣ, роҳҳои васеи мошингард ва хатҳои алоқаи телеграфу телефон ва ғайраҳо созад;

- дар мувофиқа бо конседент ва ҳангоми мусбӣ будани ҳуҷлати экспертизаи экологӣ ба таркиби молу мулк тағйирот дарорад, дар объектҳои консессионӣ қорҳои азнавсозӣ, васеъкунӣ ва азнавтатҳизонии техникаро, ки арзиши онҳоро зиёд мегардонад, анҷом диҳад;

- барои эҳтиётоти объекти консессионӣ ва қормандон молу мулк ва маводи зарурӣ қорид намояд;

- маҳсулотии истехсолқардаашро содир намояд;

- аз амали ғайриқонунии мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони мансабдори онҳо, инчунин шахсони воқей ва ҳуқуқӣ ба суд муроҷиат қунад.

2. Консессиядор инчунин қорои дигар ҳуқуқҳое мебошад, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст.

Моддаи 18. ӯҳдадориҳои консессиядор

Консессиядор ӯҳдадор аст:

- шартҳои шартномаи консессиониро риоя намояд;

- ҷаъолияти ҳоҷагии ҳудро танҳо дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаи консессионӣ амалӣ намояд;

- баҳисобқирӣ ва ҳисоботдиҳиро тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қорҳ монад;

- молу мулк ва объектҳое, ки дар асоси шартнома ба ӯ дода шудаанд, дар мӯҳлати муқарраршуда ба конседент барқардонад, инчунин баъди анҷоми мӯҳлати амали шартномаи консессионӣ ва ё қатъ шудани он молу мулки ҳудро ихтиёрдорӣ намояд;

- қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар соҳаи меҳнат, шуғли аҳолӣ ва ҳифзи муҳити зист риоя намояд;

- дигар ӯҳдадориҳоро, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ қардааст, иҷро намояд.

Боби 5. Муқаррароти хотимаӣ

Моддаи 19. Тартиби баррасии баҳсҳо

1. Баҳсҳои байни консессиядор ва конседент тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ мешаванд, агар дар шартномаи консессионӣ ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

2. Дар ҳолати ҳал нашудани баҳсҳо тарафҳо ҳуқуқ доранд, ки тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳалли баҳсҳо ба суд муроҷиат намоянд.

3. Баҳсҳои консессиядор бо шахсони воқей ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар суд баррасӣ қарда мешаванд.

Моддаи 20. Ҷавобгарӣ барои риоя нақардани Қонуни мазқур

Шахсони воқей ва ҳуқуқӣ барои риоя нақардани Қонуни мазқур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қавобгарӣ қашида мешаванд.

Моддаи 21. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи консессияҳо"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 майи соли 1997 "Дар бораи консессияҳо" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 1997, № 10, мод. 125) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 22. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш. Душанбе,

26 декабри соли 2011,

№ 783

Эмомалӣ РАҲМОН